

PRÀCTIQUES DE LLENGUA

Gemma Lluch · Montserrat Ferrer

8

Normativa pura i dura

I. Expressar una idea abstracta, expressar una idea intensiva: el *lo* neutre

Hem elaborat estos diccionaris a partir de les bases de dades integrades en el programa de traducció i correcció del valencià Salt 3.0, desenvolupat per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana. Podeu fer una consulta simple, que agrupa tots els àmbits (diccionari de valencià, diccionari de valencià - castellà, diccionari de castellà - valencià, conjugació verbal en valencià i conjugació verbal en castellà), o una consulta avançada, elegint l'àmbit concret.

Consulta: **Simple** Avançada

lo Diccionari Cerca

- Resultats en el diccionari «lo 1»

lo¹
art. Forma arcaica, dialectal i ocasional de l'article definit *el*. *Tot lo dia badalla.*

- Resultats en el diccionari «lo 2»

lo²
pron. Forma que adopta el pronom personal *el* quan, no seguint-lo cap altre pronom, va immediatament darrere d'un verb acabat en consonant o en u semivocal. *Ajudeu-lo a portar estes caixes. No puc agarrar-lo.*

1.- Després de llegir la informació anterior, que podeu consultar en els *Diccionaris en línia* [Document en línia <http://www.diccionarisvalencia.es/>], reviseu les oracions següents i comenteu si corresponen als resultats del diccionari anterior: *lo 1*, *lo 2* o a un altre.

- a-** Tot lo món participarà en la festa.
- b-** M'ho ha dit lo meu germà.
- c-** Cal portar-lo a la reunió.

RECORDA: La forma **LO** pot ser:

- 1) Un pronom personal.
- 2) La forma arcaica en desús de l'article masculí *el*, arcaisme que constitueix un tret dialectal del parlar nord-occidental de les comarques del nord de Castelló. L'ús de l'article *lo* amb valor neutre és un ús incorrecte que cal evitar, perquè és un calc de l'article neutre castellà.

2.- Per a corregir l'ús incorrecte de l'article LO neutre cal saber primer què volem expressar. Fixeu-vos en les oracions següents: primerament, indiqueu si l'oració expressa una idea abstracta (funció abstractiva) o una idea de quantitat (funció intensiva). Després escriviu l'oració correctament.

Funció abstractiva: quan s'indica una idea abstracta o general.

Funció intensiva: quan s'indica una idea de quantitat.

EXEMPLE: *No has de confondre ~~lo que és bo~~ de lo que no ho és.

Funció abstractiva.

CORRECCIÓ: No has de confondre el que és bo del que no ho és.

EXEMPLE: *Vine ~~lo més~~ prompte que pugues.

Funció intensiva

CORRECCIÓ: Vine tan prompte com pugues.

- a- Lo que ens vam divertir. _____
- b- Sempre diu lo mateix i em cansa. _____
- c- Em sorprén lo bé que canta. _____
- d- Lo que pensa no és bo. _____
- e- No saps lo que et vas perdre. _____
- f- Lo que has llegit apareix en la premsa d'ahir. _____
- g- No saps lo malament que ens ho vam passar. _____
- h- La coca no està lo suficientment feta. _____

3.- En les oracions següents, l'article LO sempre expressa una idea abstracta. Substitueu la forma del LO neutre per la forma més adequada. Si hi teniu cap dubte, podeu consultar la pàgina 64 de l'apèndix final del llibre.

És ~~lo pitjor~~ que li podia passar.

És *el pitjor* que li podia passar.

- a- Encara no saps lo pitjor que pot passar. _____
- b- Lo millor és que ara ja he acabat. _____
- c- És lo més antic que he vist mai. _____
- d- Això justament és lo que anava a dir! _____
- e- Jo sé què és lo que et passa. _____
- f- Lo més lleig de tot va ser la mentida. _____
- g- Si és això lo que vols, endavant. _____
- h- Lo que vols no pot ser. _____

4.- En les oracions següents l'article LO sempre expressa una idea intensiva, de quantitat i sovint equival a *molt*. Substituiu la forma del LO neutre per la forma més adequada com en l'exemple. Si hi teniu cap dubte, podeu consultar l'apèndix final del llibre en la pàgina 64.

El bitllet electrònic de RENFE és ~~lo~~ millor.

El bitllet electrònic de RENFE és la millor opció.

- a-** La pel·lícula és lo més divertit que he vist mai.
- b-** Joan em va confessar lo malament que es trobava.
- c-** M'han demanat que ho faça lo més ràpid possible.
- d-** M'agrada molt lo bé que saps cuinar.
- e-** Vaig a Roma i tornaré lo més prompte possible.
- f-** Lo millor és comprar al juny.

5.- En les oracions següents l'article LO forma part d'uns modismes determinats que són calcs del castellà. Torneu a escriure les oracions següents utilitzant la forma valenciana adequada. En alguns casos hi ha més d'una opció, com en l'exemple. Si hi teniu cap dubte, podeu consultar l'apèndix final del llibre en la pàgina 64.

Viu a ~~lo~~ gran

Viu regaladament / Viu a cor què vols.

- a-** A lo millor ve en el tren de les deu.
- b-** Sempre condueix a lo loco.
- c-** De lo contrari, no ho hauria fet.
- d-** Per lo menos, ha pagat la seua part.
- e-** Lo mateix em dóna: tria tu.
- f-** Per lo regular, acostuma a ser una lectura fàcil.
- g-** Per lo demás, és una persona molt agradable.
- h-** Per lo vist, és el millor de la classe.
- i-** Mira, en lo referent al tema anterior queda ja tancat.
- j-** Per lo prompte, encara no podem comptar amb ell.
- k-** És tot lo que puc donar-te ara.
- l-** Per lo general, sol ser molt puntual.
- m-** Creus que és lo suficientment gran?
- n-** Lo demás és cosir i callar.
- o-** Per lo tant, et toca substituir-lo a tu.

6.- Cal acabar l'apartat amb un recordatori de les normes de la manera adequada d'expressar la generalització o abstracció i la intensitat. Completeu-lo amb els exemples de les activitats anteriors.

RECORDA: Quan volem expressar una idea abstracta o generalitzada podem usar:

a. L'article *el* quan la paraula que continua és un determinant. En el cas **Dóna'm lo meu* direm *Dóna'm el que és meu*. Altres exemples en són _____

b. Usem l'article *el* o els pronoms *açò, això, allò* davant d'una oració de relatiu: *El que vull aconseguir és fàcil, Allò que vull...* Altres exemples en són _____

c. Usem *allò* davant de participi (*Allò dit no era adequat*) o un substantiu equivalent (*Les teues paraules no eren adequades*) o una oració de relatiu (*Allò que vaig dir no era adequat*). Per exemple, en comptes de dir **Prefereix lo difícil* direm _____, o _____ o _____. Altres exemples en són _____

d. Podem usar també les formes *cosa, cas, fet* davant d'un adjectiu. Per exemple, en comptes de dir **M'agrada lo dolç* direm *M'agrada el dolç, M'agraden _____, M'agraden _____, M'agraden _____*. Altres exemples en són _____

e. Si després de *lo* hi ha un sintagma preposicional, com per exemple *Lo d'anar a sopar aquesta nit, no m'agrada*, usarem un demostratiu neutre com *Això d'anar a sopar...*, o un substantiu com *La idea d'anar a sopar...* o altres construccions com *Anar a sopar a la nit...* Altres exemples en són _____

RECORDA: Quan volem expressar una idea intensiva o quantitativa podem usar:

a. Quantitatius com *que*: *Que n'és de bonic!*

b. Adverbis com ara *com, tan, tant, quant, més...* Com per exemple, _____

c. La construcció *Si (en)... de*, com per exemple _____

d. Locucions amb article *el*, preposició *a* i determinant més adverbi: *Al més aviat possible*, com per exemple _____

II. L'expressió de l'obligació: perífrasi d'obligació

*~~Tens que~~ comprar el iogurt!

*~~És precis~~ telefonar al llanterner hui mateix. ~~Hi ha que~~ parlar amb el pare perquè et done el telèfon.

*Mare: el mestre m'ha dit que ~~tens que~~ anar al col·le demà! ~~És precis~~ pagar l'excursió, si no, no hi podré anar. Per fa, no te n'oblides.

1.- Fixeu-vos en les oracions anteriors; totes marquen una obligació, però s'han expressat malament. Després de llegir la norma que regeix aquesta construcció, torneu-les a escriure correctament com a exemple de la normativa.

Per a expressar una obligació, utilitzem les anomenades **perífrasis d'obligació**, que marquen que el significat d'un verb és:

a. Una obligació: *Has d'anar al gimnàs, perquè has pagat tot el mes.*

b. Una necessitat: *És necessari obrir totes les finestres perquè isca el fum.*

Les formes que utilitzem per a marcar l'obligació són:

Haver de + infinitiu, com per exemple, *Hem de menjar peix.*

Caldre + infinitiu o **caldre + que + verb** com, *Cal comprar el pa al matí* o *Cal que lliges la premsa cada dia.*

Les formes que usem per a marcar la necessitat són:

És necessari + infinitiu, com per exemple, *És necessari atendre els 20 malalts al llarg del dia* o **és necessari + que + verb**, com per exemple, *És necessari que marque un gol si vol arribar a la final.*

ATENCIÓ: Són incorrectes les formes *tenir que + infinitiu*, *haver-hi que + infinitiu*, *ser precis + infinitiu*, *deure + infinitiu* o *precisar*, com per exemple:

2.- Escriviu una oració que corresponga a cadascuna de les situacions que descrivim a continuació.

a- Diu a Pere que és la seua obligació:

– comprar el diari al matí, traure el fem a la nit:

– parar taula al migdia, estudiar de sis a huit i anar a dormir a les 12 hores:

---

b- Ha de recordar-li al senyor Verdú que a l'oficina és la seua obligació:

– entrar cada dia a les huit del matí:

– consultar el correu electrònic i ordenar els missatges més urgents:

– preparar la reunió general de les nou:

– convocar tots els col·legues de departament 10 minuts abans:

– encomanar els cafés i els entrepans per a la reunió:

---

c- Ha de recordar a tota la família les necessitats següents:

– comprar la carn i la verdura de la paella del diumenge:

– triar el vi per al dinar i comprar els plats que hi falten:

– tastar les dues marques d'orxata i triar-ne una:

– preparar la llenya per a cuinar:

Per a expressar l'obligació de manera impersonal podem usar les construccions: *caldre* + infinitiu, *haver-se de* + infinitiu o *ser necessari* + infinitiu. Ex.: *No cal treballar tant.*

Per a expressar l'obligació amb un sentit personal utilitzarem les construccions: *haver de* (conjugat en el temps i la persona corresponent) + infinitiu, *caldre* (conjugat en el temps corresponent) + *que* + verb conjugat en subjuntiu. Ex.: *Havíeu d'estudiar més. Cal que aprengueu més.*

3.- L'obligació es pot expressar de manera impersonal o referida a un destinatari concret. Llegiu la informació del quadre anterior i completeu les oracions següents amb la perífrasi adequada.

a- Si demà arribes tard _____ [telefonar] al despatx perquè Joaquim _____ [encarregar] els fulls que _____ [usar] per a les fotocòpies.

b- No crec que _____ [avisar] el metge, a Pere li ha baixat la febre i tu _____ [anar a treballar] ja.

c- _____ [acabar] tots els exercicis abans d'anar a classe, Pere ha dit que _____ [fer] un examen hui mateix.

d- Miquel _____ [arribar] a l'aeroport tres hores abans perquè hi ha moltes cues i _____ [esperar] amb paciència.

e- Aitana i Mireia _____ [agafar] el metro de les 3 perquè _____ [tornar a casa] abans de les 3.

f- Per demanar hora al metge _____ [telefonar] o _____ [reservar] hora per Internet.

g- Abans d'agafar el cotxe _____ [posar-te] el cinturó i apagar el telèfon mòbil.

III. L'expressió de la probabilitat: perífrasi de probabilitat

Si voleu expressar que allò que indica un verb és probable, podeu fer-ho amb l'anomenada perífrasi de probabilitat formada per **deure + infinitiu**. El verb *deure* l'utilitzareu en present, en passat o en futur, segons calga: *Ara deuen ser al pis. Ahir devien ser al pis. Aquest matí han degut ser al pis...*

1.- Consulteu el quadre informatiu anterior i torneu a escriure correctament les oracions que siguen incorrectes.

a- *Ja deuen haver arribat.*

---

b- *Ja deuen de ser les huit, perquè el sol ja s'ha post.*

---

c- *No els molestes, que ara estaran sopant.*

---

d- *Devien ser les huit quan arribaren les meues amigues.*

---

e- *Devia de ser molt tard, perquè els llums estaven apagats.*

---

f- *Seria molt cara, la casa, perquè no la va voler comprar.*

2.- Traduïu les oracions següents al valencià. Eviteu l'ús del futur que fa el castellà.

Se habrá entretenido por el camino.
Deu haver-se entretingut pel camí.

a- Ya sabrán cómo llegar a tu casa.

---

b- La tarta se la habrá comido Pedro.

---

c- Llegará a las doce del mediodía.

---

d- Me habrá olvidado las llaves en tu casa.

---

e- ¿Qué hora será?

---

f- Habrán empezado a cenar cuando han visto que no llegábamos.

---

g- ¿Será tarde para tomar café?
